

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งทรัพย์สิน ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญา ของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ กายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงในระวางพระราชบัญญัติ
- 3.2 ความผิดที่เกี่ยวกับพหุ สองข้างเช่น ทุกล่วงสถาน, ทุกล่วงเงิน
- 3.3 ความผิดฐานฆาตกรรมหรือการฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์หรือฉ้อทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเป็นชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานฆาตกรรมหรือการฆ่าผู้อื่น โดยเจตนาหรือ ฆาตกรรมโดยประมาท
- 3.6 ความผิดที่เกี่ยวกับสุขภาพและรังสีจนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเป็นชีวิต
- 3.7 ความผิดที่เกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำผิดสัญญา
- 3.9 ความผิดฐานข่มขืน จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บเป็นชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหักได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
- ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมาขึ้น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกได้แก่

01

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02

สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองทุนยุติธรรม

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

03

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมีได้เป็นผู้กระทำอาชญากรรมหรือมีความผิดในคดีนี้ว่าจริงหรือมีเหตุที่น่าสงสัยว่าจำเลยมีได้เป็นผู้กระทำอาชญากรรมหรือมีความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กฎหมายกำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิร้องเรียนช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้คำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง **

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- 🟡 ค่าจ้างทนาย
- 🟡 ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- 🟡 ค่าธรรมเนียมศาล
- 🟡 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✔ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✔ สถานทางการเงิน
- ✔ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✔ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✔ ภาระค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✔ ภาระหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✔ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

ขั้นพนักงานสอบสวน

ขั้นพนักงานอัยการ

ขั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพยานหลักฐานหลวมๆ
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือติดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมน่าเชื่อว่าไม่ได้อีกกระทำผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด นิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการเมืองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- 2 จำเลยที่ถูกฟ้องตามคำพิพากษาเกินเวลาที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องในระหว่างสองเดือนและมีสิทธิได้รับคำเตือนแทนตามกฎหมาย คำเตือนแทนผู้เสียหาย และคำใช้โทษจำคุกจำเลยในคดีอาญา
- 4 กรณียื่นอุทธรณ์ที่คณะกรรมาการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 **** ยื่นคำขอยภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐการละเมิดสิทธิฯ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การกิจ

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.วิ.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ต้องหานั้นเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เขาจะกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานี้ถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสืบพยานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดได้ (รัฐธรรมนูญฯ น.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ น.40 (3)(4)(7) ป.วิอาญา น.130, 134 บรรดาสาน)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญฯ น.40(7), และ ป.วิอาญา น.134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ถือค่าเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ น.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.วิอาญา น.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาค่าของประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และเรียกหลักประกันคืนกรณีมีได้ การไม่ให้ประกันต้อง อาศัยเหตุตามกฎหมายและต้องแจ้งเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ น.40(7) และ ป.วิอาญา น.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านการไม่ให้ประกันตัว (ป.วิอาญา น.119 ทวิ)
- 8 สิทธิที่จะมีล่ามหรือล่ามภาษาเมื่อ กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือ เข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.วิอาญา น.13 บรรดาสานและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.วิอาญา น.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน พึ่งพิงญาติหรือผู้ซึ่งถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจกราบทูลการถูกจับกุมและ สถานที่ที่ถูกควบคุมให้ออกาสรรก (ป.วิ.อ.ม.7/1 บรรดาสรรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว (ป.วิ.อ.ม.7/1(1))
- 12 มีสิทธิหัดทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เข้าฟังการสอบปากคำคดี ได้ ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.7/1(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเขียนหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.วิ.อ.ม.7/1(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย (ป.วิ.อ.ม.7/1(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสเห็นข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงขึ้นเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อ.ม.134 บรรดาสรรก)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ กอ้ยค่าที่ ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.วิ.อ.ม.134/4(1))

สิทธิผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุม

สิทธิตามรัฐธรรมนูญ 2560

การค้นตัวต้อง
ไม่กระแหว่ต่อสิทธิ
และเสรีภาพ
ในชีวิตหรือร่างกาย

การจับและคุมขังต้องมี
คำสั่งหรือหมายศาล
หรือมีเหตุ
ตามที่กฎหมายกำหนด
และทำได้เท่าที่จำเป็น

ห้ามทรมาน
การทรมาน
หรือลงโทษด้วยวิธีโหดร้าย
หรือโหมหนุ่ยขมขื่น

ผู้ต้องหาต้องได้รับการ
สันนิษฐานว่า
ไม่มีความผิด
จนกว่าจะพิพากษามีถึงที่สุด

รัฐควรจัดให้มีระบบ
กระบวนการยุติธรรม
ที่ให้ประชาชนเข้าถึงได้
สะดวก รวดเร็ว
และไม่มีค่าใช้จ่าย
สูงเกินควร

รัฐควรจัดให้มีระบบ
กระบวนการยุติธรรม
ที่มีประสิทธิภาพ
เป็นธรรม
และไม่เลือกปฏิบัติ

สิทธิตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา

สิทธิที่จะได้
รับทราบข้อกล่าวหา

สิทธิที่จะได้
รับทราบสิทธิขั้นพื้นฐาน
ที่ควรได้รับ

สิทธิที่จะ
ติดต่อญาติ
หรือคนที่ไว้วางใจ

สิทธิที่จะ
พบและปรึกษากฎหมาย

สิทธิที่จะ
ให้ทนายเข้าฟัง
การสอบปากคำ

ญาติมี
สิทธิในการเข้าเยี่ยม

สิทธิที่จะได้
รับการรักษายาพยาบาล
โดยเร็ว
เมื่อเจ็บป่วย

สิทธิในการประกันตัว
เมื่อยื่นคำร้อง
ขอปล่อยตัวชั่วคราว
ผู้ต้องหาหรือจำเลยทุกคน
พึงได้รับอนุญาต

ผู้ต้องหา
อายุต่ำกว่า 18 ปี
ต้องมีนักจิตวิทยา
หรือนักสังคมสงเคราะห์
ร่วมฟังการสอบปากคำด้วย

ที่มา : รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (มาตรา 25, 28, 46), ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 71, 85, 107, 109, 134, 136/2, 134/4)

สิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับกุม

หากตำรวจไม่แจ้งสิทธิของผู้ต้องหาให้ผู้ต้องหารับทราบ คำพูดของผู้ต้องหาจะไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานพิสูจน์ความผิดได้

5 สิทธิผู้ต้องหาต้องรับรู้

5 สิ่ง ตำรวจต้องแจ้ง

1. มีสิทธิแจ้งให้ญาติทราบ
ว่าถูกจับอยู่ที่ไหน

1. ตำรวจต้องแจ้งสิทธิขั้นพื้นฐาน
ที่ผู้ต้องหาควรได้รับ

2. มีสิทธิพบและ
ปรึกษากฎหมาย

2. ตำรวจต้องแจ้งข้อกล่าวหา
ให้ทราบก่อนสอบปากคำ

3. มีสิทธิให้ทนายเข้าฟัง
การสอบปากคำ

3. หากผู้ต้องหา
ไม่มีทนายตำรวจ
ต้องจัดหาทนายให้

4. ญาติมีสิทธิเยี่ยมได้

4. ให้สิทธิการมีทนาย
ร่วมฟังการสอบปากคำ
“เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องมี
นักจิตวิทยาเข้าฟังด้วย”

5. มีสิทธิได้รับการ
รักษายาพยาบาล

5. ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิที่จะไม่พูด
แต่หากพูดคำพูดจะถูกใช้เป็น
หลักฐานในชั้นศาล

